

ALLEEN MET ELKAAR, EN MET BLIJVENDE INSPANNINGEN KUNNEN WE HET TIJ KEREN.

Doorheen het vorige schooljaar publiceerde Volta, sectororganisatie voor de elektrotechnische sector, haar actieplan voor samenwerkingen tussen bedrijven en onderwijs. Dit actieplan kwam er op vraag van onze bedrijven, die reeds langer aan de alarmbel trokken over het tekort aan kwalitatieve en kwantitatieve instroom vanuit onderwijs in de sector.

De recente berichten in de media over capaciteitstekorten en infrastructuurproblemen leggen andermaal de nood aan sterke samenwerkingen tussen bedrijven en opleidingsinstellingen bloot. We hebben stappen gezet in de juiste richting, zowel bedrijven als opleidingsinstellingen, maar we moeten blijvend, en vooral samen verder. De aangehaalde knelpunten in de media over infrastructuur en onvoldoende middelen zijn niet nieuw... en ook nog niet opgelost. Maar misschien ligt de oplossing niet steeds in meer middelen. Ons Vlaams onderwijs is al één van de duurste onderwijssystemen ter wereld. Anders kijken naar samenwerken en efficiënt middelen besteden is de weg die we verder moeten inslaan.

Bewust kiezen voor een elektrotechnische opleiding en geen plaats hebben

In schooljaar 2020-2021 telde de opleiding 'elektrische installaties' 2de graad A-finaliteit ongeveer 2426 leerlingen, in het schooljaar 2022-2023 telde de brede tweede graadsopleiding 'elektriciteit' 4228 leerlingen. Deze cijfers zijn zeker positief maar moeten ook met voorzichtigheid benaderd worden. Het is zeker zo dat er meer leerlingen in elektriciteitsopleidingen instromen omdat er een toegenomen interesse is.

Volta heeft de voorbije jaren sterk ingezet op promotie van elektrotechnische richtingen via de campagnes [Go-electro](#), [Watt's Up](#) en [Elektroclub](#). Eén van de punten uit het actieplan onderwijs was de gezamenlijke inspanningen die Volta en bedrijven geleverd hebben (en nog leveren) om bedrijven te sensibiliseren om mee promotie te maken voor elektrotechnisch onderwijs.

Een ander punt evenwel bij de stijgende leerlingenaantallen heeft ook te maken met de gevolgen van de modernisering van het secundair onderwijs. Door de uitrol van de modernisering werden een aantal bestaande opleidingen omgezet naar een 'brede tweede graad' elektriciteit die moet voorbereiden op een pak meer specifieke studierichtingen in derde graad. Deze omzettingen hebben ook hun implicaties gehad op de toename van het aantal leerlingen in deze richting Elektriciteit en de benodigde lokalen en materialen. Maar dit is geen nieuw nieuws. Het is een goede zaak dat er nu meer leerlingen kiezen voor deze 'bredere elektriciteitsopleiding'. Het smaakt dan ook bijzonder naar om te merken dat er nu signalen zijn van plaatstekorten. Door de modernisering van het secundair onderwijs zijn er in de 2de graad Elektriciteit maar liefst 29 aanbieders bijgekomen. Van 102 vestigingsplaatsen met dit aanbod in maart 2022 naar 131 vestigingsplaatsen met eenzelfde aanbod in 2023. Dit is positief nieuws omdat de bereidheid om in te zetten op het programmeren van arbeidsmarktgerichte richtingen toegenomen is. Maar het doet opnieuw de vraag rijzen of het nodig is dat alle aanbieders op dezelfde manier allemaal dezelfde opleidingen aanbieden.

Volta pleit al langer voor een rationalisering in programmaties van opleidingen, in eenzelfde gemeente dezelfde opleiding 3 keer aanbieden is niet houdbaar, en het plaatst de vraag naar financiering en nog meer middelen voor onderwijs in een discutabel daglicht.

Tegenover deze toename in leerlingen en aanbieders in het voltijds secundair onderwijs staat een stabiliserend en soms zelf afnemend aantal leerlingen en programmaties in de duale varianten van de opleidingen. Deze worden steeds minder geprogrammeerd door de opleidingsverstrekkers en het aantal leerlingen per opleiding ligt nog steeds te laag.

De huidige manier van aanbieden van arbeidsmarktgerichte opleidingen is niet houdbaar en werkt nu ook contraproductief op het succes van sensibiliseringscampagnes voor arbeidsmarktgericht onderwijs. Jongeren motiveren om te kiezen voor een elektrotechnische opleidingen en dan de opleidingen niet kunnen aanbieden omdat er steeds in dezelfde denkkaders gewerkt wordt kan niet.

Samenwerkingen anders bekijken

De samenwerkingen van scholen met elkaar, en met bedrijven moeten dringend de ruimte en de aandacht krijgen om verder te gaan dan de occasionele stages. Het kabinet van de huidige onderwijsminister heeft de voorbije jaren zeker nagedacht over het wegwerken van een aantal drempels om de toenadering tussen bedrijven en onderwijsinstellingen te faciliteren.

De huidige verplichting tot stage in de derde graad A-finaliteit en dubbele finaliteit is hier een mooi voorbeeld van, maar ook de investering voor materiaalintensieve opleidingen vanuit het departement, de stappen tot het oprichten van een STEM-loket voor bedrijven, het wetgevend kader gastleraren, de dienstverleningsovereenkomsten voor praktijkbeoefenaars die een deel van een lesopdracht in een school kunnen/willen opnemen, ...

Opleidingsverstrekkers, bedrijven, overheid, sectoren, kenniscentra, ... leven niet in afzonderlijke werelden. Steeds meer verschillende partners kunnen relevante bijdrages leveren aan het onderwijs, als er bereidheid toe is. De overbrugging van de opdeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt geeft alle betrokken partijen een boost in het uitdenken van nieuwe manieren van leren en organiseren. Wij staan in Vlaanderen nog niet heel ver in deze verbindingen. Wanneer er gesproken wordt over samenwerkingen tussen bedrijven en scholen wordt er al te vaak in termen van extremen nagedacht, van weinig tot heel veel wederzijdse inspanningen. Nochtans kan je deze samenwerking tussen onderwijs en bedrijven bekijken vanuit een continuüm van inspanningen en mogelijke samenwerkingen. Afgestemd op de mogelijkheden en behoeftes van elke betrokkene.

Wij ondersteunen de bedrijven in de sector om hierin een rol op te nemen en ook via de sociale partners communiceren we hierover.

Vanuit verschillende onderwijskoepels wordt deze samenwerking met bedrijven ook actief ondersteund en gepromoot. We zijn ervan overtuigd dat bedrijven op die manier scholen kunnen helpen verhinderen dat ze moeten blijven investeren in dure lokalen, materialen, uitrusting, ... die dreigt sneller dan ooit verouderd te zijn.

Kortom

We zijn ons vanuit de elektrotechnische sector al langer bewust van de hoogdringendheid van de samenwerkingen tussen onze bedrijven en de opleidingsinstellingen. Deze inspanningen kunnen volgens ons pas renderen als er ook een open gesprek op gang komt over een rationale programmatie van opleidingen en over intensievere samenwerkingen. Samenwerkingen tussen opleidingsinstellingen onderling en tussen opleidingsinstellingen en bedrijven anderzijds. Volta, de sectororganisatie voor de elektrotechnische sector, blijft intensief haar schouders zetten in het bewerkstelligen van bruggen tussen de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven en de ondersteuning van kwalitatief elektrotechnisch onderwijs.

Meer informatie

Je kan meer informatie terugvinden over het actieplan onderwijs vanuit onze sector via [deze link](#).

Hilde De Wandeler - Coördinator Vlaanderen-Brussel

hilde.dewandeler@volta-org.be

0473 31 30 19

Over Volta

Volta is dé paritaire sectororganisatie ten dienste van bedrijven en werknemers uit het paritair subcomité 149.01. Volta wordt bestuurd door de sociale partners (federaties en vakbonden) die in de sector actief zijn. Aan de kant van de federaties zijn dat Eloya, FEE, Nelectra en Techlink. Aan vakbondskant gaat het om ABVV-Metaal, ACV-CSC Metaal en MWB-FGTB.

Meer informatie op www.volta-org.be